

GRUP DE TREBALL DEL PROJECTE
D'INCLUSIÓ I DIVERSITAT

ENSORREM MURS

Guia de
suport a les
activitats
amb una
perspectiva
inclusiva

CURS 2019-2020

INTRODUCCIÓ

Aquest document ha estat creat pel grup de treball del Projecte d'Inclusió i Diversitat d'Esplac amb l'objectiu de proporcionar als esplais, sectors i Esplac en general un marc de referència perquè puguem preparar les nostres activitats amb una perspectiva inclusiva.

El curs 2018-19, vam realitzar l'Informe de l'enquesta sobre inclusió i diversitat a Esplac, on vam recollir informació dels diferents esplais sobre les activitats, treball en xarxa i la participació, entre altres. Amb aquestes dades vam poder concloure que som entitats poc diverses i que hi ha una manca de recursos i formació en aquest sentit. És per això que, amb aquest nou recurs, volem continuar treballant per a millorar la tasca educativa que oferim des de l'esplai.

A més, des d'Esplac apostem per incloure la diversitat com a eix transversal de totes les activitats, processos i accions.

Per això, us fem una sèrie de propostes per tal de caminar cap aquest objectiu. Alhora, us recordem que això són idees i recomanacions i us convidem a fer un anàlisi de les necessitats de cada cas per buscar les solucions més adequades i evitant la estandardització de la diversitat.

És per això que al final de cada apartat hem afegit algunes preguntes que us poden servir per iniciar un debat a la vostra entitat. La participació és un dret i com a entitats d'educació en el lleure tenim la responsabilitat de garantir que tots els infants, joves i famílies que vulguin participar-hi, ho puguin fer en igualtat d'oportunitats, entenent la diversitat com una font d'aprenentatge, millora i transformació social.

SOM
#MONISIMPARABLES

CALENDARITZACIÓ

- **Calendaritzar de manera conjunta amb famílies.** Un dels principals errors que cometem les monitores és moure'ns per la inèrcia de cada any a l'hora de planificar les activitats que farem durant el curs. Calendaritzant-ho amb elles aconseguirem que els terminis de pagament s'ajustin a les seves necessitats i que les activitats que fem no se solapin amb les diverses festivitats culturals.
- **Tenir un calendari virtual compartit** entre totes les famílies de l'esplai per tal que el puguin consultar més fàcilment.

PREGUNTES

Com tenim en compte que tots els infants poden venir?

Hem de tenir en compte les diverses festivitats quan calendaritzem per afavorir una assistència diversa?

REUNIONS DE PREPARACIÓ (1)

- **Circuit de participació:** hem d'assegurar diversitat en la preparació i un bon circuit de participació en la preparació de les activitats. És a dir, que quan pensem en la preparació, la presa de decisions passi per diversos espais.
- **Noves formes de participació:** ens poden ajudar a assegurar espais perquè tothom participi, buscant maneres per a que se sentin més còmodes, no només a nivell presencial.
- **Participació infantil:** important incloure els infants a la preparació, tendint cap a la seva autogestió de les activitats. Podeu consultar el [Decàleg de Participació infantil](#) i l'[Esmolet de participació](#), per aprofundir en aquest tema.
- Oferir **espais de cures**, en els casos que es consideri oportú. Entenem com espai de cures...
 - Un espai on tenir cura de persones a càrrec per a que la responsable pugui assistir a la reunió/activitat.
 - Espai on poder-nos expressar des de les diverses sensibilitats, en grups més reduïts, creant un moment de suport mutu.
 - Crear espais reduïts per resoldre dubtes i treballar aspectes en concrets.
- Vetllar perquè les **tasques de cures** es reparteixin equitativament entre les participants, així com les organitzatives o les que suposen més visibilitat. Abans de repartir podeu fer una llista de les tasques que s'han de fer, el tipus de tasca que són i, respecte això, repartir-les entre les participants.
- Si hi ha alguna persona que **participa per primera vegada**, quedar-hi uns dies abans i posar-la en context sobre la feina que s'ha fet fins aquell moment o fer un primer punt a la reunió de contextualització. Parlar prèviament amb aquesta persona per saber amb quant temps necessita que la posem en context, tant pot necessitar que hi quedem el dia abans, com una setmana abans.

REUNIONS DE PREPARACIÓ (2)

- **Punt de cures a l'inici:** és important oferir l'espai per explicar l'estat de cadascú, ja siguin esplais o persones a títol individual, per tal de poder compartir la situació particular i fomentar el coneixement mutu i empatia.
- Facilitar un espai de **valoració de la reunió** per tal que les participants expliquin com s'han sentit, i poder avaluar allò positiu i a millorar per tal que la següent tendeixi a fer-les sentir més còmodes. I, sobretot, assegurar que qui recull aquesta valoració és qui ha de preparar la següent reunió, en cas que n'hi hagi.

PREGUNTES

Com volem dissenyar les reunions de participació?

Qui hi participa?

Oferim espais diferenciats o ho duem a terme conjuntament?

Com es dinamitzen les reunions?

Oferim espais no mixtes en aquest context?

Com gestionem els rols de poder a les reunions de preparació?

INSCRIPCIONS

- Habilitar un **espai presencial d'inscripció**, per tal de facilitar la gestió de dades.
- Facilitar espais d'inscripció ens **diferents horaris**, per tal de que totes les famílies hi puguin accedir.
- Fer sempre un **formulari d'inscripció** on preguntar-hi les necessitats específiques de cadascú, a part de les altres dades que puguem necessitar:
 - Cal un espai de cures?
 - Caldrà algun tipus de traducció que puguem oferir (llengua de signes, etc.)?
 - Especificitats alimentàries (al·lèrgies i intoleràncies, dietes específiques...).
 - Necessitats de l'infant i/o jove i material que necessita portar com poden ser bolquers, cadira de bany, llençols especials, medicació, cremes...
- Pel què fa a l'atenció a la diversitat, **mai pot ser una opció incloure un infant en un grup que no li tocaria**, com per exemple, en un grup d'infants més petits.

PREGUNTES

Com incorporem, tenint en compte les diferents sensibilitats, les preguntes de temes d'inclusió al formulari d'inscripcions?

Cal que fem inscripcions sempre?

Cal que informem sobre l'idioma que acostumem a utilitzar o cal que preguntem quin idioma prefereixen que utilitzem?

Cal que preguntem sobre suports que no podem oferir? Per exemple, no podem oferir traducció en llengua de signes, però preguntem per això al formulari.

QUOTES

- **Prioritzem activitats gratuïtes o amb una quota reduïda**, tenint en compte la diversitat econòmica de les participants.
- **Ens qüestionem el perquè de les activitats que fem i oferim**, per tal que sorgeixin de les necessitats i interessos dels infants i joves.
- **Fer un bon pressupost!** Cal que abans de fixar les quotes, anotem les despeses que preveiem. D'aquesta manera ens assegurarem que no cobrem quotes excessives. Una bona pràctica també pot ser fer saber a les participants a què anirà destinada la quota que es fa pagar.

PREGUNTES

Les activitats que preparem sorgeixen de les necessitats i dels interessos dels infants i joves, o bé de les monitores?

Què fem quan algunes famílies no poden accedir a les activitats per qüestions econòmiques?

HORARIS

- Cal que siguem **realistes quan calculem el temps** que necessitem per desenvolupar les activitats.
- El temps destinat als àpats ha de ser generós, facilitant que tots els infants tinguin el temps que necessitin per **fer l'àpat al seu ritme**.
- Cal que **alternem les activitats dirigides i el temps lliure** segons les necessitats del grup. Hi ha infants que prefereixen tenir temps lliure i altres activitats dirigides. És important que definim el temps que destinem a cada una segons les seves necessitats i no només segons les preferències de les monitores.
- **Adeqüem els horaris segons els grups d'edat i els seus ritmes.** A més, en aquelles activitats en les que dormim fora de casa, hem de tenir en compte els horaris dels diferents grups d'edats per tal de que les participants tinguin el temps per descansar.
- Hem de tenir en compte si hi ha participants que prenen certes medicacions i poden influir en les dinàmiques que hem preparat. Ens hem d'adequar a aquestes necessitats i adequar els horaris.
- Quan preparem les activitats, hem de **preveure el temps per tenir converses** disteses durant les activitats i les valoracions, per tal d'oferir un espai on puguem escoltar totes les veus, respectant el ritme de les participants.

PREGUNTES

En base a què definim els horaris?

Tenim en compte els ritmes dels infants i joves per crear l'horari?

Quins espais necessitem l'equip de monitores, que haguem de tenir en compte per crear l'horari?

Aprofitem els horaris del curs anterior? Per què?

CENTRE D'INTERÈS

- **Participació infantil i juvenil:** com a norma general, hem d'intentar que els infants participin d'alguna manera en la creació del centre d'interès, ja sigui detectant els seus interessos, com creant dinàmiques perquè sorgeixi d'ells mateixos, etc.
- **Formació:** un cop haguem decidit el centre d'interès, cal fomentar la formació de les monitores en aquest àmbit per no caure en tòpics.
- **Interseccionalitat i transversalitat:** una bona manera de no caure en tòpics és partir de centres d'interès "genèrics" en els quals poder-hi incorporar diferents perspectives: la intercultural, feminista, etc.
- Quan treballem la interculturalitat, hem d'**evitar entendre la cultura com a un element estàtic** que condiona tot el que fem o en trets superficials. Per aprendre'n més, et recomanem la lectura de l'article "Desmuntant la diversitat", d'en Miquel Martorell a la revista Som esplai.
- Quan treballem la perspectiva feminista, cal que aquesta **inclogui el col·lectiu Gèneres i Sexualitats Diverses i Dissidents (GSDD)** i que contempli la interseccionalitat. Per conèixer com treballem la perspectiva feminista a l'equip, podem utilitzar la Guia d'autodiagnosi de gènere.

PREGUNTES

*Sabem què és la interculturalitat? Com la treballem a l'esplai?
Com treballem la perspectiva de gènere a l'esplai?
Quins són els objectius del centre d'interès? Quines accions ens ajudaran a assolir-los?
Partim de les motivacions i interessos infantils/juvenils per dissenyar el centre d'interès?
Com podem establir un punt de trobada entre aquestes motivacions i la perspectiva inclusiva?
Estem formades per no caure en els tòpics típics?*

COMUNICACIÓ

COMUNICACIÓ INTERNA: FAMÍLIES

- **Vigilem amb abreviacions i sigles:** a l'esplai tenim tendència a utilitzar sigles per tot. És molt important que adaptem el llenguatge al nivell de coneixement de l'organització de l'entitat. Per exemple, si parlem amb famílies, cal que evitem els tecnicismes que utilitzem a nivell de gestió interna.
- **Llenguatge inclusiu:** us recomanem l'ús del Llibre d'Estil d'Esplac per tal de conèixer quines són les millors expressions a utilitzar per comunicar-nos mitjançant un llenguatge inclusiu. Per exemple, no parlarem de pares i mares, sinó de famílies.
- **Llenguatge planer:** de la mateixa manera, us recomanem que a la documentació/informació que sempre s'ofereix com esplai, hi incorporeu dibuixos o esquemes que en facilitin la comprensió o textos amb frases més breus i clares.
- **Xarxes socials:** vigilem quina informació donem per les xarxes socials. Estem oferint-la, també, per altres canals? Intentem sempre oferir alternatives de comunicació que no passin només per les xarxes socials, per tal d'assegurar que la informació també arriba a aquelles famílies que no tenen accés a internet.
- **Vídeos:** sempre que projectem vídeos o diapositives, recordem que hi hem de posar subtítols en els idiomes que creiem necessaris. Tota la informació que aparegui escrita, cal que sigui reproduïda oralment, i a la inversa.
- **Enviem la documentació amb antelació:** si fem una reunió en la qual passarem documents, cal que s'enviïn prèviament en diferents formats (per escrit en llenguatge planer, en vídeo...)
- **Circulars:** sempre que donem en mà o enviem una circular, hem d'enviar també la informació en format àudio, per si alguna persona no pot llegir el text.

COMUNICACIÓ

COMUNICACIÓ EXTERNA: COM ENS PROJECTEM?

- **Tenir en compte les recomanacions de comunicació interna:** sempre que sigui necessari, també cal que seguim les recomanacions anteriors per les vostres publicacions i comunicacions externes.
- **Instagram:** sempre que pugueu, subtituleu els vídeos o traduïu-los de manera simultània en llengua de signes. També teniu l'opció d'incloure-hi audiodescripció. Un cop hagueu fet la vostra publicació només cal que aneu a **Advanced Settings > Write Alt Text** i allà escriure-hi el text que voleu que es llegeixi.
- **Accessibilitat als espais web:** us recomanem que seguim la [guia del CRAJ](#) per tal de fomentar una comunicació més accessible a les vostres pàgines.
- **NO al Postinclusioniu:** hem de vigilar molt com ens projectem a les xarxes. La inclusió no ha de servir-nos per ser més atractives, sinó que ens ha de fer repensar. Abans de fer certes publicacions, pensem com les fem i per què les estem fent.
- **No al monotema:** ser inclusives no vol dir convidar a persones amb diversitat funcional a parlar sobre la diversitat funcional o persones amb orígens culturals diversos a parlar de diversitat cultural. Hem de tenir una mirada diversa d'una manera transversal en tots els temes!
- **Cartells:** és molt important que incorporem pictogrames d'accessibilitat als cartells per ser proactives i facilitar el màxim d'informació a qui pugui estar interessada en venir a la nostra activitat. També cal que els imprimim (i els conservem bé, per no generar residus innecessaris) i els pengem per espais diversos i no només fer-los córrer per XXSS, ja que així arribarem a més persones.
- **Vídeos:** sempre que pengem un vídeo a les XXSS hem de traduir-lo de manera simultània en llengua de signes i/o afegir-hi subtítols.
- **Llista de contactes:** pot ser interessant tenir una llista de contactes d'entitats i agents diversos del vostre barri/ població/ territori per poder-los fer difusió de les vostres activitats.

COMUNICACIÓ

PREGUNTES

Què volem comunicar?

A qui volem arribar?

Quins canals farem servir per a cada comunicació?

Quin canal comunicatiu és més adequat per a cada objectiu?

Fem una valoració de cada acció comunicativa. Quines propostes de millora podem incorporar?

TRANSPORT

TRANSPORT PÚBLIC

- **Accessibilitat al transport públic:** a la web de Rodalies es poden consultar els horaris en els quals els trens són accessibles i és important:
 - Fer coincidir els horaris de l'activitat amb els horaris dels trens accessibles.
 - Fer-los constar a les inscripcions.
 - Avisar a l'empresa del transport de que en farem ús, per garantir l'accessibilitat del servei.
- **Oferir acompanyament** de les persones des del transport fins l'espai i viceversa, així com a l'interior del mateix.
- Si hi ha un **accés a andanes diferenciat per a usuaris en cadires de rodes**, no deixeu que l'infant es desvinculi totalment del grup, animeu els companys i companyes a fer el mateix recorregut.
- En cas que un infant hagi d'agafar un **transport alternatiu** (taxi, cotxe...) eviteu que vagi sol, feu un grupet de companys que l'acompanyi amb un dels monitors.

A PEU

- **Durant les activitats ordinàries de l'esplai** acostumem a visitar espais del municipi per fer jocs i dinàmiques, o a fer excursions. Per tant, hem de garantir que estiguin adaptades per a qualsevol persona que participi a l'esplai i dissenyar aquests desplaçaments pensant en les necessitats de cada cas, tenint en compte:
 - Carrers pels que passarem
 - Passos de zebra
 - Escales
 - Desnivells
- **Rutes:** podeu consultar l'assessorament/recurs concret de rutes accessibles, demanant-ho a la coordinadora de projectes del vostre sector.

TRANSPORT

TRANSPORT PRIVAT

- **Autocar:**
 - Oferir acompanyament de les persones des del transport fins l'espai i viceversa, així com a l'interior del mateix.
 - Informar a l'empresa de transports la presència de persona/es amb mobilitat reduïda.
- **Cotxes de famílies:** és important que aquesta sigui l'última opció que contemplem a l'hora de planificar el transport, tant perquè no totes les famílies disposen d'aquesta opció, com perquè els vehicles han d'estar adaptats a la mobilitat reduïda, així com per motius ambientals. En cas que ho utilitzem cal que busquem els mitjans perquè tots els infants puguin viatjar. Podeu fer-ho:
 - A les inscripcions que hagin d'assenyalar si tenen cotxe i quantes places podrien posar/ necessitar.
 - Oferir acompanyament de les persones des del transport fins l'espai i viceversa, així com a l'interior del mateix.
 - Podem, prèviament, reservar places d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda que estiguin a prop de l'espai on fem l'activitat.

PREGUNTES

On volem anar?

Quines opcions tenim per arribar?

Quines són les nostres necessitats i prioritats?

Com treballem amb els grups d'infants i joves la importància de desplaçar-nos de manera accessible?

LOCALITZACIÓ I ESPAIS

LAVABOS

- L'accés al bany ha d'estar al mateix nivell que la resta de l'espai o, si hi ha desnivell, s'hi ha d'instal·lar una **rampa**.
- La persona ha de disposar de 1,5 m de diàmetre d'**espai lliure**.
- El **vàter** ha de disposar d'un dels espais laterals lliure, amb un mínim de 80cm, on podem col·locar una barra de recolzament que es pugui alçar per reduir l'espai. També hem de tenir en compte que l'alçada del vàter ha de ser, aproximadament de 45 a 50 cm.
- **Les portes correderes** són útils per aprofitar l'espai.
- Recomanem que la **pica** no tingui mobiliari a la part inferior, per tal de poder accedir-hi més còmodament. Ha de tenir una alçada màxima de 85 cm, espai lliure inferior a 70 cm d'alçada i 50 cm de profunditat.
- Les **rajoles anticaiguda** són molt útils per prevenir accidents quan el terra està mullat.
- **Eviteu els terres lliscants** o, si estan fregats, alerteu-ho.
- **Mixtes o no?** Generar un espai on tothom pugui expressar com prefereix que s'organitzin els lavabos.

PREGUNTES

Quants banys tenim a l'espai? Estan adaptats?

Quan fem sortides, colònies, campaments i rutes, ens fixem en l'accessibilitat dels banys?

Fem una bona difusió als infants, joves i famílies de la importància i els motius de tenir banys adaptats?

Els lavabos han de ser mixtes, o no mixtes?

Involucrem a les participants en la organització dels banys i espais compartits? Ho fem juntes o en grups no mixtes?

LOCALITZACIÓ I ESPAIS

ESPAIS PER FER LES ACTIVITATS

- **Prioritzar espais públics:** hi pot accedir tothom i no requereixen que paguem cap taxa per fer l'activitat. A més, és una oportunitat per visibilitzar-nos davant de col·lectius que normalment no vénen a l'esplai.
 - En aquest cas, cal que ens informem del Pla d'inclusió del municipi en qüestió, per veure si podem fer qualsevol requeriment.
 - Cal que assegurem la presència de lavabos accessibles a peu pla.
- **Canviar d'espais:** sovint els esplais anem a les mateixes places i barris dels nostres municipis, així que és una bona idea anar canviant de plaça i barri on fem les activitats, per tal d'estar presents al territori i poder arribar a famílies que no ens coneixen.
- Escolliu curosament la **casa de colònies** o alberg on fareu l'estada, cada vegada hi ha més serveis adaptats. Demaneu informació específica.
- **Eviteu obstacles al terra** que dificultin la seva deambulació. És possible que coses que es deixen a terra puguin ser desats en armaris, penjats a la paret o a penjadors...
- **Guies a l'espai!** Cal que algunes persones s'alliberin de tasques i es dediquin només a orientar les participants per l'espai, resoldre dubtes sobre l'activitat... Cal que siguin reconeixibles i accessibles.
- **Reservem seients amb bon accés visual!** Si hem de fer projeccions, cal que reservem espais amb bon accés visual a les pantalles.
- **Passeig per l'espai:** abans de començar l'activitat podem fer una visita a tots els llocs on farem l'activitat per tal de descriure els espais per on passarem i repassar l'ordre de les coses. Això ajudarà a les persones amb ceguesa a ubicar-se a l'espai i a la resta de participants els ajudarà a entendre el perquè de totes aquestes accions.
- **Cadena d'accessibilitat:** cal que garantim que TOTS els elements són accessibles. Només garantint accessibilitat a l'espai no n'hi ha prou. Cal que assegurem accés a la informació, al transport, a la presa de decisions, etc.

PREGUNTES

On fem les activitats?

Els espais que utilitzem estan adaptats?

Treballem amb els infants la importància de què els espais siguin inclusius?

Fem partícips els infants i joves a l'hora de decidir on farem les activitats?

LOCALITZACIÓ I ESPAIS

ESPAIS PER ON DORMIR

- **Equipaments adaptats:** és necessari que tinguem en compte que els espais on anem a dormir amb l'esplai disposin d'unes instal·lacions adaptades per tal que totes les participants hi puguin accedir. Per tant, quan busquem locals o espais on dormir, cal preguntar com és, concretament, tant l'espai interior com l'exterior.
- **Accés als lavabos:** cal garantir que no hi hagi escales entre el lloc on es dorm i el lavabo, per tal que totes les participants puguin accedir-hi sense l'ajuda de ningú.
- **Mantinguem l'ordre:** és molt important deixar clar quin serà l'ordre de l'espai i mantenir-lo durant tota l'activitat, així com transmetre'n els motius. Per les persones que tenen ceguesa és molt important que el seu entorn es mantingui tal com elles el coneixen.

PREGUNTES

On acostumem a dormir quan fem sortides d'un dia?

Quan anem de colònies, campaments i rutes, triem espais adaptats?

Com acompanyem els infants en les primeres experiències en dormir fora de casa?

ÀPATS

- **Quan oferim menú:**
 - **Menú ovolacteovegetarià:** hem de prioritzar sempre oferir aquest tipus de menú per tal d'evitar carns i productes que puguin estar fora d'algunes dietes.
 - **Al·lèrgies i intoleràncies:** és molt important tenir prèviament aquesta informació o fer un formulari d'inscripcions on ho hagin d'especificar.
 - **Presentació dels aliments:** abans de començar l'àpat, una persona pot repassar els ingredients que portin els diferents plats en veu alta.
- **Quan porten els àpats:**
 - **Menjar per compartir:** pot ser bona idea proposar alguna dinàmica per compartir el menjar entre les participants. Així doncs, prèviament cal que informem a les participants de les especificitats alimentàries de tothom i les animem a portar algun plat per compartir amb la resta de participants.
- **Disposició dels àpats:** cal pensar en l'alçada de les taules i la disposició dels aliments per tal que hi pugui accedir tothom.

PREGUNTES

En quines activitats oferim un àpat a les participants?

En quines activitats demanem que les participants portin el menjar de casa?

Quan oferim els àpats nosaltres i quan és millor que cadascú se'l porti de casa?

Tenim en compte la importància de la nutrició, quan planifiquem els àpats? En base a què definim què mengem?

ACTIVITATS, JOCS I DINÀMIQUES

- **El primer cop:** cal ser conscients de qui participa per primer cop a l'activitat i qui ho ha fet altres vegades... No podem demanar el mateix nivell de participació a tothom. Com podem facilitar-ho?
 - **Espai de cures:** assegurar un punt inicial on tothom expliqui les expectatives que té respecte l'activitat i per què s'han animat a venir.
 - **Repàs de les últimes activitats:** les persones que van participar a les últimes activitats poden explicar què hi van fer.
 - **Enganxines pels noms:** una bona idea pot ser fer una dinàmica perquè cadascú s'apunti el seu nom en una etiqueta. Així podrem dirigir-nos a tots els infants, joves i monitores per igual.
- **Breu explicació de com funcionarà l'activitat:** també podem explicar com anirà l'activitat i les diverses activitats i jocs que es faran. D'aquesta manera les participants podran detectar si en algun moment necessitaran algun suport.
- **Descansos:** assegurar descansos per tal que les participants que ho necessitin puguin esbargir-se. Aquests descansos es poden planificar conjuntament entre totes les participants, per trobar els tempos més còmodes per tothom.
 - **Dinàmiques en temps de descans:** podem pensar dinàmiques alternatives per aquelles participants que les vulguin realitzar en els temps de descans. Potser hi ha gent que prefereix dinàmiques guiades enlloc de temps lliure.
- **Dinàmiques emocionals:** és bàsic que, per garantir una bona convivència, utilitzem dinàmiques i activitats que treballin l'educació emocional. Podeu consultar els recursos de la web de [Línies Pedagògiques](#). Per a més informació, podeu llegir l'[article](#) de l'Anna Carpena, consultar les [conclusions de l'Escola d'Esplac 2015](#) i consultar el [catàleg de les càpsules formatives de l'Escola Lliure El Sol](#).
- **Noms diversos, exemples diversos:** quan fem Centres d'Interès podem intentar incorporar exemples diversos. Podem utilitzar els mateixos noms dels infants que participin a l'activitat, per tal que siguin representatius de la seva realitat. Evitarem l'ús de tòpics que reproduïxin estereotips culturals, de gènere, de funcionalitat, entre altres.

ACTIVITATS, JOCS I DINÀMIQUES

- **Activitat inclusiva i no adaptada!** Cal que ens assegurem que tots els infants, joves i monitores poden participar a l'activitat original, i no haver de generar-ne una d'**alternativa adaptada**. Així doncs, cal que siguem creatives i pensem activitats aptes per qualsevol persona!!
- **Evitem la victimització!** Quan fem jocs i dinàmiques més vivencials, cal que evitem la victimització de vides socialment considerades més difícils. Cal que fomentem la connexió i intercanvi, però no cal viure totes les experiències per conèixer-les! Partim d'una mirada capacitadora que posa a les persones al centre, focalitzant-nos en les seves potencialitats i els recursos que tenen a l'abast. Alhora, fomentem la reflexió i el debat entorn a les desigualtats i privilegis que existeixen, el nostre paper en aquestes relacions i les propostes de millora.
- **Participació no presencial:** és important promoure la participació no presencial per aquelles persones que no hi puguin assistir i preveure com ho poden fer. Siguem creatives!
- Descarteu i **feu queixa** en museus, teatres, cinemes, parcs i qualsevol servei públic que trobeu inaccessible. Si no s'evidencien les barreres o es fan servir malgrat un dels nens es quedi fora, els serveis no seran mai accessibles.

PREGUNTES

La participació a les activitats és obligatòria?

Expliquem a les participants la planificació de les activitats?

Què fem quan un infant/jove no vol participar a les activitats?

Podem generar espais no mixtes a les activitats amb infants? Com ho treballarem?

TREBALL EN XARXA

- Quan treballem amb altres entitats, ho fem amb l'objectiu de què sigui eficient i respongui a les necessitats de cada cas.
- No només treballem en xarxa en activitats puntuals, sinó que hem de tenir en compte les entitats que ens envolten en el nostre dia a dia.
- Garantim que aquesta feina es fa amb la màxima **cura i respecte** possible.
- Establim **persones referents** de cada espai de coordinació i fem relleu dins de l'equip de monitores, respectant la privacitat de les persones participants quan ens coordinem amb altres entitats, i vigilant de no donant dades a altres persones que puguin vulnerar els drets de privadesa.
- Per a conèixer més informació sobre el treball en xarxa amb perspectiva inclusiva, podeu consultar el **Mapa d'entitats**, un projecte que hem desenvolupat des d'Esplac i Casals de Joves de Catalunya.

PREGUNTES

Amb qui ens coordinem?

Per quins motius es dona cada coordinació?

Quins són els objectius específics de cada cas?

Tenim persones responsables de la coordinació amb les altres entitats?

Com fem el relleu amb les monitores quan treballem en xarxa?

VALORACIÓ

- Acceptem que totes podem tenir **opinions diferents** i que aquestes generen debat i creen riquesa.
- Donem l'espai per escoltar les veus de tothom i oferim maneres de **participació diversa** per la gent que li costa compartir en veu alta.
- **Dinamitzem el debat** per evitar els judicis de valors i els rols de poder.
- **Gestionem els conflictes** que es presentin, per tal de crear un clima de cooperació on les opinions del grup siguin benvingudes.
- **Recollim les valoracions** del curs per tal de veure l'evolució del curs i poder tenir-les en compte quan tornem a fer l'activitat.
- Cal que valorem l'activitat des de l'**atenció personalitzada**. És a dir, tenint en compte com s'ha sentit cada un dels infants i, posteriorment, que l'equip de monitores revisi quina ha estat l'**atenció a la diversitat** i planifiqui **accions concretes** de cara a millorar les següents activitats en aquest aspecte.

PREGUNTES

Valorem les activitats que fem a l'esplai?

Totes les membres del grup participen? Com ho fan?

Es presenten conflictes durant les activitats o les valoracions? Com els gestionem?

Fem relleu en la preparació d'activitats? Com el fem?

Com rebem, l'equip de monitores, les crítiques a les activitats que hem preparat?